

၁၃၆၁၇

HISTORY OF INDIAN LITERATURE
BY MAURICE WINTERNITZ, M.A., Ph.D.

ပုဒ္ဂေဝတ် ဂျိန်းအဘိဓမ္မာ

အရှင် ဇာဂရာဘိဝံသ ပြန်ဆို၍
ကောလင်း [အမ်၊ အေ] တည်းဖြတ်သည်

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁။	အပန်းလွှာ	
၂။	မဟာဝီရနှင့်ဗုဒ္ဓ	၁၇
၃။	ဂျိန်းတို့၏ ပိဋကတော်(သိဒ္ဓန္တ)	၂၅
၄။	ဂျိန်းစာပေအပေါ် သုံးသပ်ချက်များ	၃၁
၅။	ပိဋကစာရင်းတွင် မဝင်သော ဂျိန်းစာပေ	၁၃၅
၆။	ဂျိန်းစာပေနှင့် ရှေးအိန္ဒိယ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်များ	၁၈၄
၇။	ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်ကို သမိုင်းကြောင်းကျဖြစ်အောင် ချဲ့ထွင်သူများ	၂၃၃
၈။	ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်နှင့် ထိုခေတ်၏ လူနေမှုဘဝ	၃၀၆
၉။	နောက်ဆက်တွဲ မဟာဝီရ၏ ကွယ်လွန်သောနှစ်	၃၉၈

အပန်းလွှာ

ဤဂျိန်းအဘိဓမ္မာနှင့် စာပေသမိုင်းကျမ်းသည် ဒေါက်တာ မောရစ်(စ်)ဝင်တာနစ်၏ အိန္ဒိယစာပေဆိုင်ရာ သမိုင်းကျမ်း၏ ဒုတိယတွဲ၊ ဒုတိယအပိုင်းမှထုတ်နှုတ်ပြန်ဆိုထားသော ကျမ်းဖြစ်ပေသည်။ ဝင်တာနစ်သည် ဤမျှကြီးမားထူပြောလှသော စာပေအခန်း ကဏ္ဍများကို သူ့အပိုင်းဆိုင်ရာနှင့်သူ သုတေသနပြုလုပ်၍ စေ့စပ်သေချာစွာ ရေးသားထားခဲ့သည်ဖြစ်ရာစာပေလိုက်စားသူများအတွက်လွယ်လင့်တကူနှင့်ပင်သူ သုတေသန ပြုလုပ်၍ ရေးသားထားခဲ့သော စာပေများအကြောင်းကို နားလည်သိရှိသဘောပေါက်နိုင်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်ရပေသည်။

ဂျိန်းဝါဒခေါင်းဆောင် မဟာဝီရသည်လည်း ဘီစီ ၆-ရာစုနှစ်တွင် ပေါ်ပေါက် ထွန်းကားခဲ့သောသူဖြစ်ရကား ဗုဒ္ဓနှင့် ခေတ်ပြိုင်ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် သူသည် ဗုဒ္ဓထက် အသက်အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်သူတယောက်ဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်းများအဆိုအရ သိရပေသည်။

ဂျိန်းဘာသာမှာ ဒီဂမ္မရဂိုဏ်း၊ ဆွေတမ္မရ (ရွှေတမ္မရ ဟုလည်း အသံထွက်နိုင်သည်)ဂိုဏ်းဟူ၍ နှစ်ဂိုဏ်းကွဲပြားသည်။ ဒီဂမ္မရဂိုဏ်းသည် ရှေးအစဉ်အလာမပျက် ပြုကျင့်လိုက်နာသော (Orthodox)ဂိုဏ်းဖြစ်၍ ဆွေတမ္မရဂိုဏ်းသည် ရှေးအစဉ်အလာတိုင်းကို အကုန်လုံး မပယ်သော်လည်း ကာလဒေသနှင့်အညီ ပြုပြင်သင့်သော အရာကိုပြုပြင်၍ ပြုကျင့်လိုက်နာသောဂိုဏ်းဖြစ်သည်။ အထူးအားဖြင့် ဂျိန်းဆာဒူးများ အဝတ်အစားဝတ်ရုံနှင့်ပတ်သက်၍ ဖြစ်သည်။

ဒီဂမ္မရ (Sky Clad or Naked) ကောင်းကင်ပုဆိုး တိမ်
မီးခိုးကို ဝတ်ဆင်သူဟူသော အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ ဒီဂမ္မရ
ဂိုဏ်းဝင် ဆာဒူးများသည် အဝတ်အစားဝတ်ဆင်မှု မရှိကြဟု ဆိုလိုပေ
သည်။ ဆွေတမ္မရ ဂိုဏ်းဝင် ဆာဒူးများ သည်ကား အဝတ်ဖြူ
(White-Clad) များကို ဝတ်ဆင် ကြသည်။ ထို့ပြင် ဆွေတမ္မရမှ
ကွဲလာသော ဌာနကဝါသီဂိုဏ်းသားများသည် ရုပ်ပွားဆင်းတု ကိုးကွယ်
မှုကို စွန့်ပယ်ကြသည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဂျိန်းဝါဒအရ လောကကြီး တခုလုံးကို ဇီဝနှင့် အဇီဝ ဟူ၍
နှစ်ပိုင်းခွဲခြားထားသည်။ ဇီဝသည် အသက် ဝိညာဉ်ဖြစ်၍ အဇီဝသည်
သက်မဲ့ အရာဝတ္ထုဖြစ်သောရုပ်ဖြစ်သည်။ အချို့ဆရာများ၏ အယူအဆ
အရ အဇီဝသည် ရုပ်သက်သက်မဟုတ်။ ရုပ်တရားပါဝင်သော အရာ
ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ဇီဝနှင့် အဇီဝ နှစ်ခုပေါင်းစပ်မှုသည် ကမ္ဘာလော
ကကြီး၌ ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းရင်းဖြစ်သည်ဟု ဂျိန်းဝါဒက ယူဆ
သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လူစသော သတ္တဝါများသည် ဒုက္ခတုံး ဒုက္ခခဲကြီး
ဖြစ်သည်။ ယင်းဒုက္ခမှလွတ်မြောက်ရန် အာတမ(အတ္တ)ကလေးသန့်ရှင်း
စင်ကြယ်အောင် လုပ်ရမည်။ သို့မှသာ လူ့ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ သီးခြား
ကိန်းအောင်းနေသော အာတမကလေးသည် ဒုက္ခတည်းဟူသောအနှောင်
အဖွဲ့မှလွတ်မြောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်ဟု ဂျိန်းများက ယူဆကြသည်။ သူတို့
သည် ခန္ဓာကိုယ်ကိုပယ်ခြင်းဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ သီးခြားကိန်းအောင်း
နေသည်ဟုဆိုသော အသက်ကောင် ဝိညာဉ်ကောင်ကလေး လွတ်မြောက်
မည်ဟု ယူဆကြသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဂျိန်းဆာဒူးများသည် အာတမ
ကလေးယဉ်ပါးလာအောင် လွတ်မြောက်အောင်ကျင့်ကြံပြုမူရာ၌ ၎င်း၏
တည်ရာမှီရာဌာနဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော အိမ်ကြီးကို ပင်ပမ်း
နှမ်းနယ်အောင် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်
အပိုင်းများကို ညှဉ်းပမ်း၍ပယ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အာတမသည် ရုပ်နှင့်
တူနေသမျှကာလပတ်လုံး လွတ်လပ်ခွင့်မရနိုင်ဟု ဂျိန်းများက ယူဆကြ
သည်ဖြစ်ရာ ခန္ဓာကိုယ်မရှိမှ ဒုက္ခကင်းငြိမ်းမည်ဟုလည်း ယူဆကြသည်။
ဂျိန်းများပြုကျင့်လိုက်နာရမည့် ပဓာနအကျဆုံးဖြစ်သော ကျင့်

ဝတ်မှာ အဟိံသာတရားဖြစ်၏။ သူ့အသက်ကို မညှဉ်းပန်း မနှိပ်စက်ရ
ဟု ဆိုလိုပေသည်။ ယင်းအဟိံသာမေတ္တာတရားအရ ဂျိန်းဆာဒူးများ
အသက်ရှူလျှင်ပင် ပိုးကောင် မှားကောင်များ ဝင်လာပါက သေကြေ
ကုန်မည်ကို စိုးရိမ်ကြသောကြောင့် နှာခေါင်းကို အဝတ် စည်းနှောင်
ထားကြသည်ဟူ၏။ ၎င်းတို့၏ အယူအားဖြင့် အရာဝတ္ထုတိုင်း၌ ဝိညာဉ်
များရှိသည်။ သစ်ပင် တောတောင် ကျောက်တုံး ကျောက်ခဲများ၌ပင်
ဝိညာဉ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ကို အဟိံသာဟူသော မေတ္တာတရား
အရ မဖျက်ဆီးရဟု ဂျိန်းများက ယူဆကြသည်။

ဂျိန်းဘာသာသည် ဟိန္ဒူစသော ဘာသာများ ယူဆကြသကဲ့သို့
ပန်ဆင်းရှင် ထာဝရဘုရားနှင့် ၎င်း၏ ဗျာဒိတ် မုက္ခပါဌ်များကို အသိ
အမှတ်မပြုပေ။ သို့ရာတွင် ဟိန္ဒူ၏ အယူအဆဖြစ်သော အာတမကိုကား
ဂျိန်းများက လက်ခံယုံကြည်ကြသည်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ထာဝရဘုရားကို
အသိအမှတ်မပြုသော ဝါဒများသည် ဗုဒ္ဓ၊ ဂျိန်းနှင့် မဉ္ဇူဝါဒများ
ပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ မဟာဇီရ ဝ(ရ်)ဓမာနသည် သူ၏ ဒေသ
နာကို ပရာကရစ်ဘာသာဖြင့် ဟောပြောခဲ့သည်။ အာတမကို တဆင့်
ထက်တဆင့် မြင့်သည်ထက်မြင့်အောင် အားထုတ်ရန် ပြောဟောခဲ့သည်။
သူ၏ အယူအဆသည် ဗုဒ္ဓကဲ့သို့ပင် အသွေးအရောင် ခွဲခြားမှု ဖြစ်သော
ဇာတ်ကို၎င်း၊ အမျိုးအနွယ်ကို၎င်း အသိအမှတ် မပြုချေ၊ ငြင်းပယ်သည်။
လူသားအချင်းချင်း ညီတူညီမျှသဘောထားသည်။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓနှင့်မတူ
သောအချက်မှာ အကျင့်သီလ ကျင့်သုံးရာ၌ တဖက်စွန်းရောက်လွန်းပြီး
ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကျင့်ကြံခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤတွင်မကသေး၊ ဂျိန်း
များသည် အာတမ(အတ္တ)ကိုလည်း လက်ခံယုံကြည်ကြသူများဖြစ်သဖြင့်
ဟိန္ဒူများလက်ခံယုံကြည်သော အယူအဆနှင့် ဤနေရာတွင်သွားရောက်၍
တူညီသည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဘုံဘဝပြဿနာနှင့် ပတ်
သက်၍ စဉ်းစားရာ၌ ဂျိန်းဝါဒနှင့် ဟိန္ဒူဝါဒတို့သည် ချွန်နည်း သူ့ဟန်
ဖြင့် ဖန်တီးရေးခြယ်ထားသည်မှတစ်ပါး သဘောသွားအားဖြင့် တူညီနေ
ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လောကမှာ 'အာတမ'ရှိသည်ဟု ယူဆသော
ကြောင့်သာ ကောင်းကင်ဘုံ ပြဿနာ ပေါ်လာသည်။ အကယ်၍

လောကမှာ အာတမ ဟူသော လူ၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ သီးခြားတည်ရှိ သည်ဟုယူဆသော အကောင်ကလေးသာ မရှိ (အနာတ္တမ = အနတ္တ) ဟူသော အယူအဆမျိုး ရှိလျှင် ယင်းကောင်းကင်ဘုံ ပြဿနာသည် ပေါ်လာနိုင်ဘွယ်ရာရှိမည်မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် အာတမဝါဒီ များကမူ သူတို့၏ အယူအဆခိုင်မာစေရန် ဤသို့လည်း ကြံဆပြောဆိုကြ ပေသေး သည်။ အကယ်၍သာ လောကမှာ အာတမ ကောင်ကလေး မရှိလျှင် စကြာဝဠာကြီးသည်လည်း တည်ရှိနိုင်မည် မဟုတ်ဟုဆိုသည်။ မည်သို့ပင် ဆိုစေကာ အာတမ၏ သွားရာ တည်ရာ နားရာဌာနဖြစ်သော ဘုံဘဝ သည် အာတမ ဝါဒီများအတွက် သူတို့၏အယူအဆခိုင်မာစေရန် ရှေ့ နောက် ဆီလျော် ကိုက်ညီစေရန် ယင်းဘုံကို မချွတ်ပန်တီး ရ မည် မှာ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဟိန္ဒူဝါဒသည် ဂျိန်းဘာသာထက် ရှေးကျ သောဝါဒဖြစ်ရာ ဂျိန်းအဘိဓမ္မာနှင့် စာပေများတွင်လည်း ဟိန္ဒူတို့၏ ဘုံဘဝပြဿနာနှင့်ပတ်သက်သော အယူအဆမျိုး လွှမ်းမိုးခံရ မည် မှာ မဖြစ်နိုင်စရာအကြောင်းမရှိချေ။ ဂျိန်းဘာသာသည် ဟိန္ဒူပတ်ဝန်းကျင်မှ ခွဲထွက်လာသော ဘာသာဖြစ်၍ ဟိန္ဒူတို့၏ လက်ခံယုံကြည်ရာဖြစ်သော တမ္ဘာ့ဖန်ဆင်းရှင် ထာဝရဘုရားနှင့်ဇာတ်ခွဲခြားမှုဝါဒမျိုးကို ငြင်းပယ် သော်လည်း ၎င်းတို့၏ အာတမဝါဒကိုကားမငြင်းပယ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုခေတ်ထိုအခါက လူသားတို့၏ စိတ်ကူး၌ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘုံဘဝ အယူအဆကိုပါ ဟိန္ဒူများနည်းတူ ဂျိန်းများကလည်း လက်ခံထားခဲ့ ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သတ္တဝါ၏ကိုယ်တွင်း၌ ကိန်းအောင်းနေသည်ဟု ယူဆ သော အာတမ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေး၊ ရင့်ကျက်ရေး၊ လွတ်မြောက်ရေး အတွက် ကျင့်ကြံရာ၌ ဟိန္ဒူနှင့် ဂျိန်းများသည် တဦးနှင့်တဦး ကွဲပြား ခြားနားသည်။ ဟိန္ဒူများသည် ဂင်္ဂါနှင့် ယမုနာမြစ်ရေကို သတ်မှတ် ထားသော နေ့ရက် များတွင် ချိုးသုံးပါက သူတို့၏ အာတမများ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သွားနိုင်သည်၊ ရင့်ကျက်လာနိုင်သည်။ နောက်ဆုံး၌ ဖရမာတ္တမ တည်းဟူသော ဤရွ(ရ်)နှင့် ပေါင်းဆုံသွားနိုင်သည်ဟုယူဆ ကြသည်။ ဂျိန်းများကမူ သူတို့၏ အာတမများ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေး၊ ရင့်ကျက်ရေး၊ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်ရေးအတွက် ဂင်္ဂါနှင့် ယမုနာမြစ်

ရေကို ချိုးသုံးခြင်းမှရှောင်ရှား၍ အာတမန် တည်ရာ မှီရာဌာန ဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို ညည်းပန်းနှိပ်စက်ကာ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကျင့်ကြကုန်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဤအဘိဓမ္မာ နှစ်ခုသည် အာတမ ရှိသည်ဟူသော အယူအဆကို တွေးတောစဉ်းစားရာ၌ တူညီသော အချက် ရှိနေပေသည်။ ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓ၏ ဝါဒကား အာတမ မရှိ ဟူသော (အနာတ္တမ = အနတ္တ) ဝါဒဖြစ်ရာ ဟိန္ဒူနှင့် ဂျိန်းဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်ကို စာရှုသူများတွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ခေတ်ကာလအလိုက် အဘိဓမ္မာတခု၏ ပေါ်ပျက်မှု လေးနက်မှုသည် ထိုအဘိဓမ္မာကို စတင်တီထွင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အရည်အသွေးပေါ်တွင် တည်မှီနေပေသည်။

ဂျိန်းအဘိဓမ္မာ အကြောင်းကို စာပေလိုက်စားသူများမှ တပါး သိရှိနားလည်သူ အလွန်နည်းပါးလှပေမည်။ ဖင်းသို့ဖြစ်ရယား ဂျိန်းအဘိဓမ္မာနှင့်စာပေအကြောင်း ရေးသားထားသော ကျမ်းတစောင်တဖွဲ မြန်မာပြည်တွင် လိုအပ်နေသေးသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အိန္ဒိယ စာပေလောကတွင် ဂျိန်းစာပေသည်လည်း သမိုင်းဝင်စာပေတခုအဖြစ်ဖြင့်ထင်ရှားပေသည်။ ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် မြန်မာစာပေလောကတွင် ဂျိန်းအတွေးအခေါ်နှင့် ဂျိန်းစာပေ ရောက်ရှိလာခြင်းဖြင့် လေ့လာလိုက်စားသူများအတွက် အကျိုးယုတ်သွားနိုင်စရာအကြောင်း မရှိနိုင်ပေ။ စာပေဗဟုသုတ တခုအဖြစ်ဖြင့် စာရှုသူများမှာ ရရှိလာနိုင်စရာ တိုးပွားလာနိုင်စရာသာ အကြောင်းရှိသည်ဟု ယူဆပေသည်။ ဂျိန်းအဘိဓမ္မာကို ဖတ်ရှုရခြင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ကမ္မဝါဒနှင့် ဂျိန်းကမ္မဝါဒတို့၏ခြားနားကွဲပြားပုံကို စာရှုသူများ တွေ့မြင်ရပေလိမ့်မည်။ ဂျိန်း ကမ္မဝါဒသည် အာတမကိုအရင်းခံကာ အတိတ်နှင့်အနာဂတ်ကို အလေးပေး၍ တွေးတောစဉ်းစားသည်။ ဗုဒ္ဓ၏ကမ္မဝါဒကမူ အာတမ(အတ္တ)ကိုအခြေမခံပဲ ပစ္စုပ္ပန်ကိုဦးစားပေး၍ တွေးတောစဉ်းစားသည်။ ဟိန္ဒူ ကမ္မဝါဒသည်လည်း ဂျိန်းကမ္မဝါဒကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပြစ်မှုကို ကုစားရာ၌ ကား ခြားနားကွဲပြားသည်။ ဤအဘိဓမ္မာ အသီးသီးသည် မူအားဖြင့် ကမ္မဝါဒကိုစွဲကိုင်ထားကြသော်လည်း ကမ္မဝါဒနှင့်ပတ်သက်၍ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကို ပိုင်းခြား စဉ်းစားရာ၌မူ ကွဲပြားခြားနားသည်။

ဤသို့ အယူအဆချင်း ကွဲပြားခြားနားကြသောကြောင့်သာ သူ့အဘိ
ခံမှာနှင့်သူ တသီးတခြားစီ ယနေ့ကျွန်ုပ်တို့မျက်မှောက်တွင် တည်ရှိနေ
ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤကျမ်းသည် ဂျိန်းစာပေဆိုင်ရာ အကြောင်းများကို ရေးသား
ပြုစုထားသော ကျမ်း တကျမ်း ဖြစ်ရကား ဂျိန်းဝါဒ ခေါင်းဆောင်
မဟာဝီရ ဝ(ရ်) ဓမာန၏ ဟောချက် ပြောချက်များကို အခြေတည်၍
သု၏နောက်လိုက်များဖြစ်သော နှောင်းခေတ် ဂျိန်းစာရေးဆရာများ၏
ဂျိန်းဝါဒ ပြန့်ပွားရေးဆိုင်ရာ စာပေများကိုလည်း ဤကျမ်းတွင်ဖော်ပြ
ထားပေသည်။ အယူဝါဒတခု၏ ပြန့်ပွားမှု မကျယ်ပြန့်မှုသည် ထိုအယူ
ဝါဒအကြောင်းကို ပြုပြင်ရေးသားသော စာပေပညာရှင်များ အပေါ်
တွင် ယေဘုယျအားဖြင့် တည်မှီပေလိမ့်မည်။ ဂျိန်းဝါဒကို ယခုခေတ်
တိုင်အောင် အဆက်မပြတ် လိုက်နာသူဦးရေ ရှိနေခြင်းမှာလည်း ဂျိန်း
စာရေးဆရာ အဆက်ဆက်၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့်ဟုဆိုသော် အလွန်ကြီး
လွှဲမှားအံ့မထင်။ ထူးခြားသည့်အချက်မှာ ရှေးခေတ်က တစုံတယောက်
သော ဝါဒရှင်၏အယူဝါဒကို နှုတ်ဖြင့် အာဂုံဆောင်စေ၍ သင်ကြား
ပို့ချခဲ့၏။ ယခုခေတ်တွင်မူ ဝိဇ္ဇာပညာ (Science) တိုးတက်လာသော
ခေတ် ဖြစ်သည့်အလျောက် အယူဝါဒများကို သို့မဟုတ် အတတ်ပညာ
များကို စာပေဖြင့် ရေးသားစီကုံးရန် သင်ကြားစေ၏။ သိနားလည်
စေ၏။ ကျယ်ပြန့်စေ၏။ တူညီသောအချက်မှာအတတ်ပညာကို လူအများ
သိနားလည်စေမှုပင်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာ ဤကဲ့သို့သော ကျမ်း
မျိုးကို ဘာသာပြန်သူက မြန်မာစာပေလောကအတွင်းသို့ သွတ်သွင်း
ယူဆောင်လာခဲ့ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဤမျှရှားပါးပြီး လူသိနည်းပါး
လှသော ကျမ်းတကျမ်းဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာစာပေလောကတွင်လည်း
ရှိသင့်သည်ဟု ယူဆသည့်အတိုင်း သမိုင်းပေးတာဝန်အရ တင်ဆက်လိုက်
ချခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ကောလင်း

ရန်ကုန်

၁၉၇၇၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်။

ဗုဒ္ဓခေတ် ဂျိန်းအဘိဓမ္မာနှင့်စာပေသမိုင်း

မဟာဝီရနှင့် ဗုဒ္ဓ

ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျန်းဂန် များတွင် ဂေါတမဗုဒ္ဓနှင့် စင်ပြိုင် ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ အတိုက်အခံ ပုဂ္ဂိုလ်တဦး အဖြစ်ဖြင့် နိဂဏ္ဌနာ တပုတ္တအား မကြာခဏ ဘော်ပြုလေ့ရှိကြရာ၊ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီး မှာ ဂျိန်းဘာသာဟူသော ဘာသာကဲ့တရားကို တည်ထောင်သူ သို့မဟုတ် ပြန်လည်စည်းရုံးသူ မဟာဝီရ “အာဇာနီကြီး” ဟူသော အမည်ဖြင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြား လေးစားအပ်သူ သူတော်စင်ကြီးမှ တပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပါချေ။ ဂျိန်းဘာသာ ဟူသည်မှာလည်း ဗုဒ္ဓဂေါတမ ပွင့်တော် မမူမိကလေးကပင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဟု ယူဆရသော ဝရ်ဓမာနမဟာဝီရ ၏ (ဝရ်ဓမာန မဟာဝီရ) ၏ ခေါင်းဆောင်မှုဖြင့် နိဂဏ္ဌ (နှောင်ကြီးကင်းပြီးသူ) များ၏ အလွန်ရှေးကျလှသော ဘာသာရေး ဂိုဏ်းကြီးတခုမှ ထွန်းကားပေါက်ပွားလာသော ဘာသာတရပ် ဖြစ်၏။

[မှတ်ချက်။ ။ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဂျိန်းတို့၏ အစဉ်အလာ မှတ်တမ်းများ၏ တညီတညွတ်တည်း ထွက်ဆိုချက်များအပေါ်တွင် အခြေပြု၍ဆိုရသော် မဟာဝီရ

သည် ဗုဒ္ဓထက် အသက်အရွယ်ကြီးသူ ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ကို၎င်း၊ ဗုဒ္ဓဈေး မဟာဝီရပါ မဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင် ဗိမ္ဗိသာရနှင့် အဇာတသတ်မင်းတို့၏ ခေတ်တွင် ပေ၂ ထွက်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြသည့် ဟူသော အချက် ကို၎င်း၊ အတိအကျ အမှန်အကန်ဟု ဆိုရပေမည်။ သို့ရာ တွင် မဟာဝီရ ကွယ်လွန်သော နှစ်ကိုလည်း ဗုဒ္ဓကဲ့သို့ ပင် အတိအကျ မသိရှိရသေးချေ။ (နောက်ဆက်တွဲတွင် ကြည့်လေ)။ မဟာဝီရသည် ဂျိန်းဘာသာကို စတင်တည် ထောင်သူ မဟုတ်၊ စင်စစ် ပါရိ(ရှ)ဝ (ပါရိရှ) တည် ထောင်ခဲ့သော ရှေးဟောင်း နိဂဏ္ဌဂိုဏ်းကို ပြန်လည် စည်းရုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်များသာ ဖြစ်သည်ဟူသော အိပ်ချ် ဂျက်ဗီ (H. Jacobi) ၏ စကားသည် ယုတ္တိရှိပုံရ၏။ သို့ ရာတွင် ဂျိန်းတို့၏ အစဉ်အလာ မှတ်တမ်းများ၌ ပါရိ (ရှ)ဝသည် မဟာဝီရ၏ အလျှင် အနှစ် ၂၅၀ တိတိက ပေ၂ပေါက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသော အချက်ကို အတိအကျ သမိုင်းဝင်မှတ်တမ်းဟူ၍ကား မည်သည့် နည်းနှင့်မျှယူ၍ ဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ဂျိန်း ဘာသာဝင်တို့၏ တရားသို့မဟုတ် ဂျိန်းဘာသာ သည် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တူညီသည့် အချက်အလက် အတော်များ များရှိနေသည့် အလျောက် ကာလ အတော် ကြာသည့် တိုင် အောင် ၎င်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဂိုဏ်းကွဲ တခုမျှ လောက်သာ (အနောက်နိုင်ငံများတွင်) ထင်မှတ်လာခဲ့ကြကုန်၏။

[မှတ်ချက်။ ။ဗုဒ္ဓ (ဉာဏ် အလင်းရ ပုဂ္ဂိုလ်) ဟူသော အမည်နှင့် ဇိန (အောင်ပွဲရ ပုဂ္ဂိုလ်) ဟူသော အမည်များသည် ဗုဒ္ဓမဟာဝီရနှင့် အခြားသော ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်စရာ ဘာသာတရားကို စတင်တည်ထောင်သူများ၏ အမည်များဖြစ်ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓဟူသည် ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏အမည်ဖြစ်လာသည့် နည်းတူဇိနဟူသည်မှလည်း မဟာဝီရ၏ အမည်ဖြစ်လာသည့်အတိုင်း ၎င်းအား ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော သူများသည်လည်း သူတို့ကိုယ် သူတို့ ဂျိန်းနများ(ဇိန၏ဘဝညွှန်းနားကိလိုက်များ) ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလေ့ရှိကြကုန်၏။ ဤသို့ သုံးစွဲသည်ကို အကြောင်းပြု၍ Jainism, Janistic ဟူသော စကားများမှလည်း တွင်ကျယ်လာခဲ့လေသည်။ သို့သော် ကျန်ုပ်တို့သည် Buddhism, Baudhistic ဟု မည်သည့်အခါကမျှမခေါ်ဝေါ်ခဲ့မူ၍ Buddhism, Baudhistic ဟူ၍သာ သုံးစွဲခဲ့သည့် နည်းတူ Jinism, Jinistic ဟူ၍သာ အမှန်အတိုင်း ခေါ်သင့်လှ၏။

ဆောက်ဘာ (A. Weber)၊ ဘင်ဖေး (Th. Benfey) နှင့် အခြား အလားတူ ပညာရှင်များသည် ယခုတိုင် ဂျိန်းဘာသာကို ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဂိုဏ်းကွဲတခုဟူ၍ ယူဆနေကြဆဲ ရှိကြသေး၏။ ဂျကိုဗီ (Jacobi) သည်ကား ဤအယူအဆ မှားယွင်းကြောင်းကို (Saered Books of the East အမှတ်စဉ် ၂၂ နှင့် ၎င်းကိုယ်တိုင် ရိုက်နှိပ်

သော “ကလုသုတြ” ကျမ်း၏ နိဒါန်းတွင် အခိုင်အမာ
သက်သေထူခဲပြီ ဖြစ်၏။]

ဤသို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဂိုဏ်းကွဲတမူဟု မှတ်ယူကြစေကာ
မူ အရေးကြီးသည့်မူရင်း အချက်အလက်များတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ
နှင့် မတူ အထင်အရှား ကွဲပြားခြားနားချက်များကို တွေ့ရှိ
နေရသဖြင့် တသီးတခြား သီးသန့် ကိုယ်ပိုင်ဘာသာတရပ်ဟူ၍
သာ မှတ်ယူရမည်ဖြစ်၏။ ခြိုးခြံစွာ ကျင့်မှုနှင့် ပတ်သက်ရာ
တွင်၎င်း၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လေ့လာကျင့်ကြံနည်း ဟူသမျှ
နှင့် ပတ်သက်ရာတို့တွင်၎င်း ဂျိန်းဘာသာသည် ဗုဒ္ဓဘာသာထက်
များစွာ ပိုမိုပြင်းထန်လှသည်ကို ထောက်ဆ၍၎င်း၊ မဟာဝီရ
သည် ဗုဒ္ဓနှင့် ပြောင်ပြောင်ပင် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုကာ အတ္တဝါဒ
ကိုအထူးတလည်စနစ်တကျဟောကြားထားခဲ့သည်ကိုထောက်၍
၎င်း၊ ကွဲပြားခြားနားသော ဘာသာတရပ် ဖြစ်ကြောင်းမှာသိသာ
ထင်ရှားလှ၏။ ဘာသာနှစ်ရပ်လုံးတွင် တူညီမှုရှိသည့်အချက်သည်
ကား ရှေးခေတ် အိန္ဒိယပြည်၏ ခြိုးခြံကျင့်ကြံမှုပင်ဖြစ်ချေ၏။
ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဂျိန်း စာပေတို့တွင် တွေ့ရှိရသော ဆက်စပ်မှု ရှိ
သည့် အချက်အလက်များသည်ကား ခြိုးခြံကျင့်ကြံမှု ပိုင်ဆိုင်
ရာ အိန္ဒိယစာပေတရားလုံးကိုနှစ်ဦးစပ် ဝေပုံကျ ခွဲယူကာ ဘော်ပြ
ချက်များသာ ဖြစ်ကုန်၏။ သို့သော် အဟိံသာ (မညှဉ်းဆဲးရဲ)
တရားတော်နှင့် ပတ်သက်ရာတွင်မူ ဂျိန်းဘာသာသည် အိန္ဒိယ
ပြည်ရှိ မည်သည့် ဘာသာတရားထက်မဆို ပိုမိုလေးနက်မှုရှိလှ၏။

၎င်းပြင် ဤဘာသာနှစ်ရပ်တို့၏ ကွဲပြားခြားနားချက်
 ကြီး တခုမှာ ဂျိန်းဘာသာသည် အိန္ဒိယအမျိုးသားတို့၏ ကိုး
 ကွယ်ရာ ဘာသာကြီး တရပ်အဖြစ်ဖြင့် အမြဲတမ်းတည်ရှိခဲ့၍
 ဗုဒ္ဓဘာသာသည်ကား ကမ္ဘာ့ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာကြီး တရပ်
 အဖြစ်သို့အထိ တိုးတက်သွန်းကားသွားခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဂျိန်း
 ဘာသာဝင်တို့၏ ယုံကြည်ချက်အရ ၎င်းတို့၏ ဘာသာသည်
 လူမျိုးပေါင်းစုံ အတန်းစားမရွေး လူသားအားလုံးတို့၏အဘွက်
 သာ ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာတရား ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ တိရစ္ဆာန်
 များ၊ နတ်များ၊ ငရဲသူငရဲသားများ၏ပင်လျှင် ကိုးကွယ်ရာ
 ဘာသာကြီး ဖြစ်ရကား ကမ္ဘာ့ဘာသာကြီးပင်ဖြစ်ပါသည် ဟူ
 သော အဆိုသည် မှန်လှချေ၏။ သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ဂျိန်း ဘာ
 သာဝင်တို့သည် အိန္ဒိယပြည်၏ ဇာတ်ခွဲခြားမှုလူတန်းစားခွဲခြား
 မှု စနစ်ကြီးကို အပြည့်အစုံလုံးဝဥဿုံလက်ခံထားကြ၏။ ဗြဟ္မဏ
 ဘာသာ၊ ဟိန္ဒူဘာသာတို့နှင့်အဆင်ပြေအောင် ပြုပြင်ရေးတွင်
 လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များထက် များစွာ ပိုမို၍ စိတ်အားထက်
 သန်ခဲ့သည့်အဘွက် ၎င်းတို့၏ ဘာသာတရားသည် အိန္ဒိယပြည်
 ၏ နယ်နိမိတ်များ အတွင်းတွင်ပင်လျှင် အကန့်အသတ်နှင့် ထွန်း
 ကား ကည်ရှိခဲ့လေသည်။ ဂျိန်းဘာသာဝင်တို့ ကိုယ်တိုင်မူကား
 ၎င်းတို့၏ ဂျိန်းဘာသာသည် ဘာသာတရား ဟူသမျှတို့ထက်
 ရှေးကျသော ဘာသာဖြစ်၍ ဗြဟ္မဏဘာသာ ဟူသည် ဂျိန်း
 ဘာသာ၏ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော အသွင် အပြင် မျှသာဖြစ်ချေ
 သည်ဟု ပြောဆိုခြင်းဖြင့် မိမိတို့ ဘာသာ၏ ဗြဟ္မဏ ဝါဒနှင့်
 နီးကပ် နွယ်စပ်နေမှုကို ထုချေ ရှင်းလင်းတတ်ကြကုန်၏။ အထက်

၁၃၆၁၂
 သာသနာရေးဦးစီးဌာန

တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဂျိန်းဘာသာသည် ဗုဒ္ဓဘာသာထက် ရှေးကျစေကာမူ ဂျိန်းတို့၏ ပိဋကတ်ဝင် စာပေစုစည်းကား ၎င်း၏ ရှေးအကျဆုံးအသွင်အပြင်ဖြင့် ယခုခေတ်သို့ တိုင်အောင် ဆင်းသက်လာခဲ့မှု၍ အစိတ်အပိုင်းများလောက်သာ ရှေးမူမပျက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု ခံခဲ့ရသည်မှာ ကံခေလှသော ဖြစ်ရပ်ဟု ဆိုရပေမည်။ လက်ရှိဂျိန်းပိဋကတ်တော်အပြည့်အစုံသည်ကား အခြားစာပေများ၏ ခေတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ခဲ့သော် ကာလအားဖြင့်မကြာလှသေးချေ။ ဤအကြောင်းငယ် တခုမျှကြောင့်နှင့်ပင်လျှင် ဂျိန်းစာပေအခန်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာ စာပေ၏ နောက်မှ ဤသမိုင်းစာအုပ်တွင် ရေးသားရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ရှားရှားပါးပါး အချို့သော အခန်းများကို ချင်းချက်ထား၍ ဂျိန်းတို့၏ ဘာသာရေး ကျမ်းဂန်များကို ခြောက်သွေ့လှသော ရေးဟန်မျိုး သက်သက် ဆုံးမသွန်သင်သည့်လေသံမျိုး စစ်စစ်တို့ဖြင့် ရေးသားထားခဲ့၏။ ယခုအထိ လက်လှမ်းမှီသမျှ သိရှိရသည့်အတိုင်း ဆိုရလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်းဂန် အမြောက်အမြား၌ ပါရှိသည့် အထွေထွေ လူတန်းစားမျိုးစုံကို စိတ်ဝင်စားစေနိုင်သော အသက်ဝင် လှုပ်ရှားသည့် ဟန်မျိုးသည် ဂျိန်းကျမ်းဂန်များတွင် နည်းပါးလှချေသည်။ သီးသန့်လေ့လာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်သာ အရေးတကြီး ထား၍ ရည်ရွယ်ပြုစုထားသော ဤကျမ်းဂန်များသည် ကြီးမားကျယ်ဝန်းစွာ ရေးသားမှသာလျှင် ဖြစ်နိုင်စရာရှိသည့် စာဖတ်သူ အထွေထွေ အ

စားစားအတွက် စိတ်ဝင်စားဘွယ်ရာများကို ဖော်ပြခွင့်မရနိုင်
ခဲ့ချေ။ အခြားသော ဝေဒစာပေ၊ ဗုဒ္ဓစာပေကဏ္ဍများနှင့် နှိုင်း
စာပါက သေးငယ်လှသည်ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်သော ဂျိန်းစာပေ
ကဏ္ဍတွင်ဂျိန် ရဟန်းတော်များ၏ စာပေ ကြီးပမ်းမှုမှ ထွက်
ပေါ်လာသော ကျယ်ဝန်းများပြားလှသည့် စာပေအထူအထည်
ကြီးကို မသင်မရှား မှုန်မှားမှားသာလျှင် ဖော်ပြနိုင်ပေတော့
မည်။ ဂျိန်းစာပေ လက်ရေးမူများ၏ စာရင်းနှင့် လွန်ခဲ့သည့်
၁၀နှစ်၊ အနှစ် ၂၀အတွင်း စာပေအမျိုးအစား အမြောက် အ
မြားကို ရှာဖွေရသောင်း၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် များပြားလှစွာ
သော စာအုပ် အရေအတွက်စာရင်းများသည် ဂျိန်းစာပေ
ကြီးမားကျယ်ဝန်းမှု၏ သက်သေသင်္ကေတများဖြစ်ကြကုန်၏။

ဂျိန်းဘာသာဝင်များသည်မိမိတို့၏ စာပေအားအတတ်
နိုင်ဆုံးလှူများစု လက်လှမ်းမှီရေးကို အမြဲတမ်း ဂရုပြုလေ့ ရှိ
သောကြောင့် ၎င်းတို့၏ စာပေသည် အိန္ဒိယပြည်သုံး ဘာသာ
စကားများ၏ သမိုင်းဆိုင်ရာ ရှုထောင့်မှလည်း များစွာပင် အ
ရေးကြီးနေချေသေး၏။ ၎င်းတို့၏ ပိဋကတ်တော်များနှင့် ရှေး
အကျဆုံး အဖွင့်ကျမ်းများကို ပထမကရစ်ခေါ် အရပ်သုံး ဘာ
သာစကား(မာဂဓီနှင့်မာဟာရာ(ရှုဒ္ဒ)ရီ)တို့ဖြင့် ရေးသားခဲ့ကြ
ကုန်၏။ အဖွင့်ကျမ်းများ လေးနက်သော စာပေ များနှင့်
ကဗျာ လင်္ကာများအတွက် ခေတ်နောက်ပိုင်း အတော်ကျသည့်
တိုင်အောင် ဂျိန်းတို့သည် ဆန်ဆာကရစ်ဘာသာကို မသုံးစွဲကြ
သေးချေ။ ဆွေတမ္ဗရဂိုဏ်းဝင်တို့သည် ဂ-ရာစုနှစ်မှစ၍ ဒီဂဗ္ဗရ

ဂိုဏ်းဝင်တို့သည် ထို့ထက်အနည်းငယ်မျှသာ စော၍ ဆန်ဆာရစ်ကို အစပြု သုံးစွဲလာခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။ ဆန်ဆာရစ်ကို အသုံးပြုကြသော ကျမ်းဆရာများအနက် အချို့တို့သည် ရိုးသား ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော ဆန်ဆာရစ်ဖြင့် ရေးသားကြကုန်၏။ အချို့သော ဆရာများသည်ကား ကဗျာဟန်ဖြင့် အချောကိုင် ဆန်ဆာရစ်ကို အသုံးပြုလျက် ထိပ်တန်းစံပြ ဆန်ဆာရစ် ကဗျာဆရာများကိုပင်လျှင် အန်တုပြိုင်ဆိုကြကုန်၏။ အချို့မှာ တိုင်းရင်း အရပ်သုံး ဘာသာစကားကို နှယ်လျက် ပရာဇာရစ်ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ထားသော ရောရာဆန်ဆာရစ်ဖြင့် ရေးသားကြကုန်၏။ တဆယ်ရာစုနှစ်မှ ဆယ်နှစ် ရာစုနှစ်သို့ အထိ နောက်ပိုင်းခေတ်တွင် တိုင်းရင်းဘာသာစကားနှင့် သင့်လျော်အောင် ပြုပြင်ထားသော အပ(ဆ)ရံရှ ခေ၁ ဒေသသုံး ဘာသာဘက်သို့ လှည့်၍ ကဗျာလင်္ကာများကို ရေးသားခဲ့ကြပြန်၏။ နောက်ဆုံး ယခုမျက်မှောက်ခေတ်သို့ လုံးလုံးလျားလျား ရောက်လာသောအခါတွင်မူ အမျိုးမျိုးသော ခေတ်သုံး အိန္ဒိယဘာသာစကားများကိုလည်း အသုံးပြုလာကြ ကုန်သည်ဖြစ်ရာ အထူးအားဖြင့် ဂျိန်းစာပေများသည် ဂူဂျရတီ၊ ဟိန္ဒူဘာသာ စာပေများကိုသာမက အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း တမိလ်နှင့် ကနာရီဘာသာ စာပေများကိုပင်လျှင် ပိုမို ကြွယ်ဝလာစေကြကုန်၏။

ဂျိန်းတို့၏ ပိဋကတ်တော်

(သိဒ္ဓန္တ)

ဂျိန်းဘာသာဝင်များအတွင်း ဆွေတမ္ဗရခေါ် “ဝတ်ဖြူ
ရုံဂိုဏ်း” နှင့် ဒိဂမ္ဗရခေါ် “လေဝတ်ရုံဂိုဏ်း” သို့မဟုတ် “ဗလာ
ကိုယ်ထီးဂိုဏ်း” ဟူသော ဂိုဏ်းကြီးနှစ်ဂိုဏ်းကွဲပြားသည့်အထိဖြစ်
သော အရေးအပါဆုံး ဂိုဏ်းကွဲ မှုကြီးသည် စောစီးစွာသော
ကာလ အေဒီ ပဌမရာစုကပင် စတင်ခဲ့လေသည်။ ဂျိန်း ဘာသာ
ဝင်များကိုယ်တိုင် ၎င်းတို့၏ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အထွတ်အမြတ်
ကျမ်းဂန်များအား ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲရာတွင် အသုံးပြုသည့် သမ္မ
ဟနာမ် ဝေါဟာရသည်ကား သိဒ္ဓန္တ သို့မဟုတ် အာဂမ ဟူ၍
ဖြစ်၏။ ဂိုဏ်းကြီးနှစ်ဂိုဏ်းလုံးပင်လျှင် ပဌမဦးဆုံးလည်း ဖြစ်၊
အရေးအကြီးဆုံးလည်း ဖြစ်သော ပိဋကတ်တော်ကို အင်္ဂ်များ
(တရားတော်တည်းဟူသော ခန္ဓာကိုယ်) ၏ လက်ခြေများ” ဟူ
၍ တညီတညွတ်တည်း သုံးစွဲခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင်
ယခုအထိမူ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆွေတမ္ဗရဂိုဏ်းဝင်တို့၏ သိဒ္ဓန္တနှင့်
သာ ပတ်သက်သော အသေးစိတ် ဗဟုသုတကို ရရှိထားဆဲဖြစ်
သေး၏။ ၎င်းဆွေတမ္ဗရဂိုဏ်းဝင်တို့၏ သိဒ္ဓန္တတွင် အောက်ပါ
ကျမ်းများ မပါဝင်ကြကုန်၏။

(၁) တဆယ်နှစ်ပါးသော အင်္ဂ်များ—

- ၁။ အာယာရုံဂသုတ္တ
- ၂။ သူယဂဉ္စိဂ
- ၃။ ဌာဏဂ
- ၄။ သမဝါယံဂ
- ၅။ ဘဂဝတိ ဝိယာဟပန္နတ္ထိ
- ၆။ နာယာဓမ္မကဟာအော
- ၇။ ဥဝါသဂဒဿာအော
- ၈။ အန္တဂဉ္စဒဿာအော
- ၉။ အနုတ္တရေဝဝါဏ္ဍယဒဿာအော
- ၁၀။ ပဏှာဝါဂရဏာဏ္ဍိ
- ၁၁။ ဝိဝါဂသုယံ
- ၁၂။ ဒိဋ္ဌိဝါယ

(၂) တဆယ်နှစ်ပါးသော ဥဝင်္ဂ (ဥပါင်္ဂ) များ သို့မဟုတ်
အငယ်စား ခြေလက်အင်္ဂါများ—

- ၁။ ဥဝဝါဏ္ဍယ
- ၂။ ရာယပသေဏေဇ္ဇ၊ သို့မဟုတ် ရာယပသေနေယ
- ၃။ ဇီဝါဘိဂမ၊
- ၄။ ပန္နဝဏါ
- ၅။ သူရပန္နတ္ထိ သို့မဟုတ် ဆူရိယပန္နတ္ထိ၊

- ၆။ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပပန္နတ္တိ
- ၇။ စံဒပန္နတ္တိ
- ၈။ နိရယာဝလိ၊
- ၉။ ကပ္ပါဝဒံသိအာအော
- ၁၀။ ပုပ္ဖိအာအော
- ၁၁။ ပုပ္ဖုလိအာအော၊
- ၁၂။ ဝဏ္ဏိဒသာအော

(၃) ဆယ်ပါးသော ပဏ္ဏတ္ထများ “အတိုအထွာများ”

- ၁။ စဉ်းသာရဏ
- ၂။ အာဥရပစ္စက္ခာဏ
- ၃။ ဘတ္တပရိန္ဒာ
- ၄။ သံထာရ
- ၅။ တံဒုလဝေယာလိယ
- ၆။ စံဒါဝိဇ္ဈယ၊
- ၇။ ဒေဝိဒတ္ထအ
- ၈။ ဂဏိဝိဇ္ဇာ
- ၉။ မဟာပစ္စက္ခာန
- ၁၀။ ဝိရတ္ထအ

(၄) ခြောက်ပါးသော ဆယသုတ္တံများ

၁။ နိဿိဟ

၂။ မဟာနိဿိဟ

၃။ ဝဝဟာရ

၄။ အာယာရဒသာအော (အစာရဒရား) သို့မဟုတ် ဒသာ
သုယက္ခန္ဓဒသာအော(ဒရား)ဟူ၍လည်း အတိုကောက်
ခေါ်သည်။

၅။ ကပ္ပ

၆။ ပံစကပ္ပ

နောက်ဆုံးကျမ်း၏ အမည်နေရာတွင် ဇိနဘဒြ ရေးသား
သော ဇိယကပ္ပ (ဇိတ-က (လ) ပ) ကျမ်းကိုလည်း ဘော်ပြ
တတ်သေး၏။

(၅) တသီးတခြား ကျမ်းများ—

၁။ နန္ဒိ သို့မဟုတ် နန္ဒိသုတ္တ

၂။ အဏုအောဂ ဒါရ

(၆) လေးပါးသော မူလသုတ္တံများ

- ၁။ ဥတ္တရဇ္ဈာယ သို့မဟုတ် ဥတ္တရဇ္ဈာယန
(ဥတ္တရာ စုယန)၊
- ၂။ အာဝဿယ (အာဝ (ရ)ယက)
- ၃။ ဒသဝေယာလိယ (ဒရူဝိုက်ကာလိက)၊
- ၄။ ပိဒနိဇ္ဈတ္တိ (ပိဏ္ဍနိ (ရ) ယု (က)တိ)။

တတိယနှင့် စတုတ္ထ မူလသုတ္တံများကို တခါတရံ သြဟာနိဇ္ဈတ္တိ (သြဃနိ(ရ)ယု(က)ဘတိ)နှင့် ပက္ခိ (ပါ (က) ရှိက သုတြ) အဖြစ် ဘော်ပြတတ်၍ တခါတရံ ပိဒနိဇ္ဈတ္တိနှင့် သြဟနိဇ္ဈတ္တိတို့သည် ဆေယသုတ္တံများ၏ စာရင်းတွင် ပါဝင်နေတတ်ကြကုန်၏။

စင်စစ် အင်္ဂများမှတစ်ပါး အခြားသော ပိဋကတ်ဝင် ကျမ်းများ၏ စာရင်းနှင့်အမည်တို့ကို အမြဲတမ်း တညီတညွတ်တည်း ဘော်ပြတတ်ကြသည်ကား မဟုတ်ကုန်။ အထူးအားဖြင့် ပဏ္ဏာအစုဝင် ကျမ်းစာများ၏စာရင်းသည် များစွာ မတိမကျ ရှိလှ၏။ တခါတရံ နန္ဒီ အဏုသြဂဒါရာနှင့် ပဏ္ဍိတပု ကျမ်းများကို ပဏ္ဏာအစုတွင် ထိပ်ဆုံးမှထား၍ ဘော်ပြတတ်ကြ၏။ ဆရာ အစဉ်အဆက် ဦးရာအတိုင်း ရေတွက် ခဲ့သော သိဒ္ဓန္တစာရင်းဝင် ကျမ်းစာအရေအတွက်မှာ ၄၅ကျမ်းဖြစ်၏။ သို့သော် အမျိုးမျိုးသော နေရာဌာနများတွင် အကွဲကွဲအပြားပြား ရေ

တုက်ကြသော ကျမ်းစာစာရင်းမှာ ၄၅ကျမ်းမှ ကျမ်း၅၀အထိ ဖြစ်၍နေ၏။ ထာဏ်ဂ၊ နန္ဒီနှင့် ပက္ခိသုတ္တ ဟူသော ပိဋကတ် ကျမ်းရင်းတွင် ပိဋကတ်ကျမ်းစာ စာရင်းကို တွေ့မြင်ရသည် ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့တွင် ဘော်ပြသည့် ကျမ်းစာ ခွဲခြားမှုမှာ အင်္ဂ များနှင့် အင်္ဂဗာဟိရိယများ (အင်္ဂမဟုတ်ပေ ဖြစ်သော ကျမ်းများ) ဟူ၍၎င်း၊ အင်္ဂပဝိဋ္ဌ (အင်္ဂစာရင်းဝင် ကျမ်းများ)နှင့် အနင်္ဂ ပဝိဋ္ဌ (အင်္ဂတွင်စာရင်းမဝင်သော ကျမ်းများ)ဟူ၍၎င်း ဤမျှ သာဖြစ်ကုန်၏။ ဤနောက်ဆုံး ဘော်ပြထားသော အနင်္ဂပဝိဋ္ဌ အစုတွင် သိဒ္ဓန္တလော ကျမ်း သီးခြား အ ဖြစ် ဖြင့် သော် ၎င်း၊ သို့မဟုတ် ထင်ရှားသော ကျမ်းများ၏အခန်း သီးခြား အဖြစ် ဖြင့်သော်၎င်း လာရှိသော ကျမ်းအမည်များအပြင် သိဒ္ဓန္တတွင် မဝင်တော့သော ကျမ်းအမည်များလည်း ပါရှိနေချေ၏။

ဂျိန်းစာပေ အပေါ် သုံးသပ်ချက်များ

ဤဂျိန်းပိဋကတ်တော်တွင် သုံးစွဲသည့် ဘာသာစကား သည်ကား (ဣသိတို့၏ ဘာသာစကားဟု အဓိပ္ပာယ် ရသည့်) အာ(ရ)ရှ ဟု လူသိများသော ပရာကရစ် တမျိုး၊ သို့မဟုတ် (မာဂဏ် ကပြားဟု အဓိပ္ပာယ် ရသော) အ(ရ)ဓ မာဂဓိ ပင် ဖြစ်၏။ မဟာဝီရ ကိုယ်တိုင် ဤဘာသာစကားဖြင့် ဟောကြား ခဲ့သည်ဟု ဆိုကြလေသည်။ သို့ရာတွင် စုဏ္ဏိယတွင် အသုံးပြု သော ဘာသာစကားနှင့် ဂါထာတွင် အသုံးပြုသော ဘာသာ စကားတို့၏ ခြားနားမှုသည်လည်း ရှိနေ သေး၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပိဋကတ်တော်တွင် ဂါထာများသည် ရှေးဆန်သည့် အသွင်ကို ဆောင်သကဲ့သို့ ဤဂျိန်းပိဋကတ်တွင်လည်း ဂါထာများသည် ရှေးကျသည့် အသွင်ကို ဆောင်နေ ကြကုန်၏။ ရှေးအကျဆုံး အသွင်ရှိသည့် ဘာသာစကားကို အာယာရံဂသုတ္တတွင် တွေ့ မြင်ရ၍ သူယဂဉ္စံဂသုတ္တနှင့် ဥတ္တရဇ္ဈာယဏ တို့တွင် တွေ့မြင်ရ သော ဘာသာစကားမှာ ရှေးအကျတွင် ဒုတိယ လိုက်လေ သည်။ အ(ရ)ဓ မာဂဓိ ဟူသည် ပိဋကတ်တော် စာရင်းဝင် မဟုတ်သော ဂျိန်းကျမ်းဂန်များတွင် အသုံးပြုသည့် ဒေသသုံး ဘာသာစကားဖြစ်သော ဂျိုင်းန မဟာရာ (ရှ တြီနှင့် လုံးဝ ကွဲပြားခြားနားလေသည်။

ပိဋကတ်တော်၏ ရှေးကျမှု မုက္ခပတ်တော်စစ်မှန်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေတမ္မရကျိန်းတို့တွင်အောက်ပါအတိုင်း ၎င်းတို့၏ အစဉ်အလာမှတ်တမ်း ရှိနေကြ၏။

မူရင်းတရားတော်သည် ၁၄ ပါးသော ပု(၀)၀ များ (ဆန်ဆကရစ် ပု(ရ်)၀ ခေါ် “ဓမ္မဟောင်းကျမ်းများ”) တွင် ပါဝင်နေကြ၍ ၎င်းကို မဟာဝီရ ကိုယ်တိုင် မိမိ၏ ဂဏစရ သို့မဟုတ် ဂိုဏ်းချုပ်ကြီးများဖြစ်ကုန်သော သာဝကများအား ဟောကြားခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ဓမ္မဟောင်းကျမ်းများတွင် ပါဝင်သော တရားဘော် များကို သိရှိနားလည်မှု ဗဟုသုတသည် ကြာမြင့်စွာ မတည့်တန့် ခဲ့ချေ။ မဟာဝီရ၏ သာဝကများ အနက် တပါးစီ တပါးစီတည်းသာ လက်ဆင့်ကမ်း၍ စောင့်ရှောက်ဆောင်ရွက်လာခဲ့ရာ တပည့်အစဉ်အဆက် ခြောက်ဆက် ကာလ အတွင်းမျှတွင်သာ စောင့်ရှောက် နိုင်ခဲ့၏။ မဟာဝီရ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဒုတိယရာစုနှစ်သို့ရောက်သောအခါ မဂဓတိုင်းတွင် တဆယ်နှစ်နှစ်တိုင်တိုင်ကြာသော ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အငတ်ဘေးဆိုးကြီး ကျရောက်ခဲ့ လေသည်။ ထိုအခါတွင် မဂဓတိုင်း၏ ဘုရင်သည် မော (ရ)ယ စန္ဒရ(ပ)တ ဖြစ်၍ ကျိန်းတို့၏ ဦးစီး ဦးကိုင်မှူးမူ ထေရဘဒြဗဟုဖြစ်၏။ ငတ်မှုတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေးဆိုးကြောင့် ထေရဘဒြဗဟုသည် တပည့်တပန်း နောက်လိုက်နောက်ပါ အမြောက်အများနှင့် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း က(ရ)ဏာဋ အရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသည် ဖြစ်ရကား ၁၄ ကျမ်းသော ပု(၀)၀ များ၏ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံသူ

ပါဠိလိပ္ပာယ် သင်္ဂါယနာတွင် စုဆောင်းခဲ့သော ပိဋကတ်တော်ကို အသိအမှတ်လည်း မပြုကြတော့ချေ။ ကာလ အတန်ကြာသောအခါ ဆွေတဗ္ဗရ ဂိုဏ်းဝင်တို့၏ ပိဋကတ်တော်သည် ဖယိုဖရဲအခြေအနေသို့ရောက်အောင် ကျဆင်းခဲ့၍ အားလုံးပျောက်ဆုံးမည့် အန္တရာယ်နှင့်ပင် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတော့၏။ သို့ဖြစ်၍ မဟာဝီရ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် အနှစ် ၉၈၀ (သို့မဟုတ် ၉၉၃) (အေဒီ ၅ရာစုအလယ်ပိုင်း သို့မဟုတ် ၆ ရာစု အစပိုင်း) တွင် ပိဋကတ်တော်ကျမ်းများကို စုဆောင်းရန်နှင့်၎င်းတို့ကို ရေးသားထားရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဂိုဏ်းကြီး၏ နာယကဖြစ်သူ ဒေဝ (ရ)ဒွိက္ခမာပ(ရ)မဏ ခေါင်းဆောင်၍ ဂူဂျရတ်ပြည်နယ်ရှိ ဝလ္လဘိအရပ်တွင် သင်္ဂါယနာတတန် တင်ခဲ့ကြပြန်၏။ ထိုအချိန်တွင် ပု(ဝ)ဝများ၏ အစအန အကြွင်းအကျန် များကို စုဆောင်း ပေါင်းစပ်ထားသော ဒွါဒသမ အင်္ဂသသ္မ လေလွင့်ပျောက်ကွယ်ပြီးလေပြီ။ ဤသည်ပင်လျှင် ယခုခေတ်အထိ ဆင်းသက် ရောက်ရှိလာသော ပိဋကတ်တော်မူ၌ အင်္ဂတဆယ် တပါးတည်းသာ ရှိနေခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်ပေ၏။ ပျောက်ဆုံးခဲ့သည်ဆိုသော ဒွါဒသမအင်္ဂ ဟူသည် ဒေဝရဒွိက္ခမာပလော တရားတော်များနှင့် အလားတူ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဆွေတဗ္ဗရ ဂျိန်းများကိုယ်တိုင် ဆရာစဉ်ဆက် မှတ်ယူခဲ့ချက် အရ ၎င်းတို့၏ ပိဋကတ်တော် ကျမ်းများသည် အေဒီ ၅ ရာစုနှစ်ထက် ပို၍ ရှေးမကျသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ ဝလ္လဘိသင်္ဂါယနာတွင် ရေးသားလာခဲ့သော ကျမ်းများသည်

လက်ရင်း သာဝကကြီးများသည် ပု(၀)၀ ၁၄ ကျမ်း၊ အင်္ဂ ၁၂ ကျမ်းတို့ကို သိရှိ ကျမ်းကျေကြကြောင်း ဒိဂမ္မရဂိုဏ်းဝင်တို့ သည်ပင်လျှင် ဝန်ခံကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည်ပင်လျှင် ဤသို့ ဆိုကြပြန်ကုန်သည်။ ပု(၀)၀ ၁၄ ကျမ်းနှင့် ပတ်သက် သော အသိဉာဏ် ဗဟုသုတသည်သာ စောစီးစွာသော ကာလ က ပျောက်ကွယ်ခဲ့သည် မဟုတ်သေး၊ မဟာဝီရ ကွယ်လွန်ပြီး နောက် အနှစ် ၄၃၆ နှစ်အထိ၊ ရှေးကျလှသော ကာလကပင် လျှင် အင်္ဂ ၁၁ ကျမ်းလုံးကို သိရှိကျမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကွယ် လွန်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်၏ နောက် အရိုက်အရာ ဆက်ခံ ကြကုန်သော ဆရာများသည် တစတစ အင်္ဂများကို နည်းနည်း ထက် နည်း၍သာ ကျမ်းကျင် သိရှိတော့သည်ဖြစ်ရာ၊ နောက်ဆုံး မဟာဝီရကွယ်လွန်ပြီးနောက် ၆၈၅ နှစ်ရှိသောအခါ ဤကျမ်း များကို သိမြင်နားလည်မှုသည် တခါတည်း လုံးဝ ဆိတ်သုဉ်း ပျောက်ကွယ်လေတော့သည် ဟူ၏။

ဂျိန်းဘာသာဝင်များကိုယ်တိုင် ရေးသားခဲ့သော အစဉ် အလာမှတ်တမ်းများက ၎င်းတို့၏ ပိဋကတ်တော် ကျမ်းများကို အလွန်ကြီးမားစွာ ရှေးကျမှုဖြင့် တန်ဆာဆင်ကာ အသားပေး လိုသည့် အသွင်မရှိကြစေကာမူ ၎င်းကျမ်းများ၏ မူရင်းသည် ယုတ်စွာအဆုံး တစိတ်တဒေသပင် ဖြစ်စေ အလွန် ရှေးကျသော ခေတ်တွင် စတင်ခဲ့ကြောင်းဖြင့် အမှန်းတင်ရလောက်အောင် ခိုင်လုံသော အကြောင်းများ ရှိ နေ သ ကဲ့သို့ပင် ဝေရ်ဒ္ဓိ၏ လက်ရာများတွင် ရှေးစာမူဟောင်းကြီးများ၏ အကူအညီကို တစိတ်တဒေသယူ၍ အ စဉ် အ လာ နှုတ် ငုံ ဆောင် ခဲ့ သည်

မပြုလုပ်ခဲ့မူ၍ အတတ်နိုင်ဆုံးသစ္စာရှိစွာ ၎င်းကျမ်းများကို လက်ဆင့်ကမ်း၍ စောင့်ရှောက် ဆောင်ယူလာခဲ့မှုကို အထင်အရှားပြနေ၏။ နောက်ဆုံးတွင် မှတ်လောက်သားလောက် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာအစဉ်အလာ မှတ်တမ်းများနှင့် အတိအကျ တဆပ်တည်း တူညီမှု ရှိနေသည့် အချက်သည် ဂျိန်းအစဉ်အလာ မှတ်တမ်းများ၏ ယုံကြည် စိတ်ချရလောက်သည့် အချက်ကို အလေးတင်းပေးသော ချက်ပိုင်သည့် ဆင်ခြေဆင်လက် တချက်ဖြစ်ပေသည်။

သိဒ္ဓန္တစာရင်းဝင် ကျမ်းများသည် တခေတ်တည်းတွင် တပြိုင်တည်း စတင်ပေါ်ပေါက်မှု မဖြစ်နိုင်ဟူသော အချက်သည် များစွာ သေချာလှ၏။ ဒေဝရိဒ္ဓိ စုဆောင်းခဲ့၍ ယခုလက်ရှိခေတ်အထိ ဆင်းသက်ရောက်ရှိလာသော ပိဋကတ်တော်သည် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ကျောင်းကန် အတည်တကျရှိလျှင်ရှိချင်း စတင်ခဲ့သည်ဟု ယူဆရသော စာပေကြိုးပမ်းမှုကြီးတရပ်မှပေါ်ထွက်လာသော နောက်ဆုံး အကျိုးအမြတ် ဖြစ်နေ၏။ ဖြစ်နိုင်အံ့ရာရှိသော အချက်အလက်အားလုံးကို သိမ်းကြုံး စဉ်းစားလိုက်သော် ဤစာပေ ကြိုးပမ်းမှု စတင်ခဲ့သည်မှာ မဟာဝီရကွယ်လွန်ပြီးနောက် များစွာ မကြာလှဟုဆိုရပေမည်။ သို့ဖြစ်ရကား ပိဋကတ်တော်၏ ရှေးအကျဆုံးသော အပိုင်း များသည် မဟာဝီရကိုယ်တိုင်၏နောက် ပထမလက်ရင်း တပည့်များ၏ခေတ် သို့မဟုတ် နောက်အကျဆုံး မဟာဝီရ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဒုတိယ ရာစုနှစ်ဖြစ်သော ပါဠိလိပ္ပာဏသင်္ဂါယနာ တင်ရာကခလ

သင်က ညဉ့်ဆဲရန် ကြံစည်နေသူသည် သင်ကိုယ်တိုင်
ပင် ဖြစ်တိ၏။ (မိမိအပြုအမူ၏ အကျိုးဆက်များ မိမိ
ထံသို့ ပြန်လှည့်လာသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။) သို့ဖြစ်ရ
ကား ဤအသိဉာဏ်မျိုးဖြင့်နိုးကြားပြီးဖြစ်သော တော်
တည့် ဖြောင့်မန်သူသည် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း သတ်မည်
မဟုတ်၊ သူတပါးအားလည်း သတ်ရန် စေခိုင်းမည်
မဟုတ်။”

(ဤကဲ့သို့ ထပ်ခါတလဲလဲ ဖေပြခြင်း၊ ပရိယာယ်
တူပုဒ်များကို သို့မဟုတ်အဓိပ္ပာယ်တူညီလှုံ့နီးပါးရှိသော
စကားရပ်များကို တုက်ပြ သုံးစွဲခြင်းမျိုးသည် ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ တရားတော်တို့တွင်ကဲ့သို့ပင် ဂျိန်းတရားတော်
တို့တွင်လည်း လူကြိုက်များလှ၏။)

ဂျိန်းရဟန်းတော်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ၏
သိက္ခာပုဒ်ချင်း လိုရင်း ကွဲပြားချက်သည်ကား ဂျိန်းရဟန်း
တော်များအတွက် သိက္ခာပုဒ်များသည် အပြင်းအထန် ခြိုးခြံ
စွာ ကျင့်ကြံမှုကိုအသားပေး၍ အလေးတင်းထားခြင်းပင် ဖြစ်ရာ
သီလ သိက္ခာနှင့်ပတ်သက်လျှင် ကိုယ် ကိုယ်ကိုသတ်သေနိုင်သည့်
အထိပင် ခွင့်ပြုထားလေသည်။ ရဟန်းတော်တပါး အချမ်းဒဏ်
အနှိပ်စက် ခံရလျှင် ရေခဲတုံးဖြစ်၍ သေသော် သေစေ၊ ခံယူ
ဆောက်တည်ထားသော သိက္ခာပုဒ်ကို မချိုးမဖောက်သင့်။ မည်

တုင် တောက်တိုမယ်ရ ဟူသမျှကို ခိုင်းလေတော့၏။ ဗူးသီးလှီးဘို့ ဒါးကလေး ရှာပေးပါလား၊ လုပ်လုပ်ဆပ်ဆပ် သစ်သီးလေးသွားယူပေးစမ်းပါ စသည်ဖြင့်....”

“ထမင်းဟင်း ချက်ဘို့ ထင်းကလေး ယူခဲ့ပါအုံးည ကျတော့လဲ မီးထဲ ရတာပေါ့၊ ခြေသည်းနီလေးဆိုးပေး ပါလား၊ ကျောကုန်းလေးယားလို့ တဆိတ်လာပြီးကုပ် ပေးစမ်းပါ....”

“နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေးလေး ကမ်းလိုက်စမ်းပါ၊ ထီးက လေးနဲ့ ဘိနပ်ကလေးဆွဲခဲ့ပါအုံး၊ ကြိုးကလေး ဖြတ်ဖို့ ဒါးကလေးတဆိတ်၊ ကျွန်မ အဝတ်ကလေး မဲနယ်ဆိုး ပေးစမ်းပါ....”

“(မျက်ခန်းမွှေး နှုတ်ဖို့) ဇာကနာလေး ဘီးလေး၊ နောက်ပြီး ဆံပင်စည်းဘို့မဲကြိုးလေး သွားယူပေးပါအုံး။ မှန်ကလေးကမ်းလိုက်စမ်းပါ၊ သွားပွတ်ဘန်လေး ကျွန်မ အနားမှာ ထားပေးပါ....”

ကိုယ်လေးသက်ဝန်ရှိလာသော မိန်းမတို့သည် မိမိတို့ အလိုရှိရာ မည်သည့် အရာမဆို ရရှိ ပြည့်စုံရေး အတွက် လင်တော်မောင်များအား ကျွန်သားပေါက်သဘွယ်ပယ် ပယ်နယ်နယ် ဩဇာပေးတော့၏။

(ဇနီးမောင်နှံ ဘဝ၏) ဆုလုပ်အဖြစ် သားကလေး တယောက် ဖွားမြင်လာသော အခါတွင် (မိခင် ဖြစ်သူ သည်) ဖခင်ဖြစ်သူအား ကလေးချီရန်သော်၎င်း၊ မိမိထံ ကလေးကို ချီလာပေးရန်သော်၎င်း အမိန့်ပေးတတ်၏။

အားဖြင့်ပိုမို ရည်ညွှန်းခြင်းခံရသော ကျမ်း များမှာ ပန္နဝဏာ၊
ဇီဝါဘိဂမ၊ ဥဝဂိုကယ၊ ဓမ္မပဒသန-လူဇ၊ နဒီနှင့် အာယာရ
ဒသအော ကျမ်းများဖြစ်ကုန်၏။

ဤကျမ်းသည် မဟာဝိရ၏ ဘဝနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်တပည့်
တပန်း သာဝကများနှင့် ဆက်ဆံပုံ။ ခေတ်ပြိုင် ပုဂ္ဂိုလ်များ
အများနှင့်မတူ ထူခြားသော အသွင်အပြင် အမူအရာ များကို
အခြားသောကျမ်းများထက် ပိုမိုထင်ရှားစွာ ဘော်ပြထား၏။

နတ်ဗြဟ္မာများကိုယ်ထင်ပြဘန် မဟာဝိရ၏ အံ့ဘွယ်သရဲ
ထူးကဲသော တန်ခိုးလူဒွိပါဒ်များကို ဘော်ပြသော စကားရပ်
များနှင့် ဘေးချင်း ယှဉ်၍ ၎င်း၏ လူသားစင်စစ် အသွင်အပြင်
များကိုလည်း ဤတွင် တွေ့ရှိရ၏။

အောက်တွင် ပုံစံအဖြစ် ဘော်ပြထားသော အကြောင်း
အရာသည်ကား မဟာဝိရ၏ မယ်တော် ဖြစ်သူနှင့် တွေ့ဆုံခန်း
ဖြစ်လေသည်။

ဥသဘဒတ္တ ပုဏ္ဏားနှင့် ဇနီး ဖြစ်သူဒေဝါနန္ဒာ
ပုဏ္ဏားမတို့သည် မဟာဝိရ အရှင်မြတ်အား ဖူးမြော်ရန်
ရောက်ရှိသွားကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဒေဝါနန္ဒာပုဏ္ဏားမ၏ သားမြတ် အစုံမ
နို့ရည်တို့သည် ယိုစီး၍ ကျကုန်၏။ မျက်လုံးတို့သည်
မျက်ရည်ဖြင့် ပြည့်ကုန်၏။ လက်မောင်းတို့သည် လက်
ကောက် လက်ကြပ်များ မဆန့်အောင် ကြီးထွားလာ
ကုန်၏။

